

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensi[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De Annu[n]ciat[i]o[n]e b. Marie. [sermo]. xxxiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

Signem eternū. Nota exempluz figurale de
fici rē. sicut legi^z 2. Et. xij. Hanc habuit
bius Bindet^z & ostelius fuit. qui fugit nu-
tricem & clausit se i specu. ut fugeret vanaz
gloriarē. Dic hic historiā quia frater Ros-
manus monach^z sibi ministrabat: et quō
diabolus inuides fregit tintinnibulū. Itē
quō fæcidos portauit sibi p̄adīū i pascha
rē. Quarta via est castitas. Nota virtus
tualis: quia est quedā nō virtualis. sed virtu-
tis: qn. s. ppter timorem infamie vel mor-
tis. vel ppter ambitionem vane glorie: sic for-
tasse fuit castitas Luciferie: sed mens ipsu-
dican facere no casus solet. Quia runc est
perfecta virtus cū pbaritur. Nam virtus int̄
infirmitate perficitur. Coz. xij. Ideo rē.
Ubi nota quando post tentatus a diabolo
in luxuria post apparitione auris q dī me-
rula. Quinta via est paritatis exempla-
ris: qua ostendit iplacida remansuera respo-
sione quia fecit monachus illis: q voluerunt
eum venenare rē. Itē erga infidias q̄s in-
tulit sibi Florenti^z tam i corporis sui mor-
te: q̄i multibz pane veneno ifectū: q̄i etiā
in animabus monachoz quādo multis eis
puellas nudas. Dorsaliter nota: q homo
debet relinquere vindictā deo. Rom. xij.
Da mibi vindictā: et ego retribuam: dicit
dīs. Huins merito conculit sibi dīs sp̄n
prophetie: vt patet in illo qui venire con-
sueverat ad eum ieiunus. Item quando
ret Torila misit ad eum sp̄parium suum
in apparatu regio. Item quando dixit illi
clericu qui a diabolo vexabatur: vt nō co-
mideret carnes: nec ad sacros ordines ase-
deret rē. et in multis alijs exemplis posit^z
in legenda. Item quando vidit torū mun-
dum rē. Item quando apparuist in somno
illi monachu quem miserat pro monasterio
fabricando: ergo Iulianum deduxit do-
minus per vias rectas. Sexta via est
perseverantia finalis: que est clavis omni-
um alliarum: quia non qui incepit: sed q̄
perseverauerit saluus erit. Dic mortem
rē. Ergo iustum deduxit dominus per
vias rectas. Rogemus eum: vt meritis
sancti sui etiam nos dirigat per vias re-
ctas. Amen.

In festo annunciationis
be^r Marie p̄ḡis. Ser. XXXIII.

Ece ecce ec

ce. Hoc thema colligit ex
euangelio hodierno. Lu. i.

In quo ter dicit Ece rē.

Dic vbiſ rē. Ecce est dictio demonstrativa
dicit grammati^z. Da demonstrandi: vt en-

ecce: et excitativa. Dicit autē ter ecce: quia

tria magna alta et transcendēta sit arren-

dēda et zep̄lāda i hac b̄sidicra carnatiōe.

Profundamento finonis in q̄ agit br̄

Mariæ annuntiatio: in qua nota christi

conceptio. Oritur theologicalis questio.

Querif. Utru virgo Maria concepit

chim de sp̄uerto. Arguit q̄ nō: principiuz

actiuū de q̄ aliquid cocepit in generatione s̄bz

vt semen: q̄ sp̄uertus in coceptiōe chim non

se habuit ut semen: quia semen propriū ex

q̄ fuit coceptus: chis fuit p̄p̄ius sanguis

p̄ḡis: Marie: ligil. In oppositū: q̄ est de

duodecim articulis fidei est vix et credidū:

q̄ virginē maria cocepisse chim de sp̄uerto. ē

de duodecim articulis fidei: vt p̄p̄i l̄ym̄

bolo: q̄ cocept^z ē de sp̄uerto ex maria p̄ḡie.

igil p̄ḡis maria cocepit chim de sp̄uerto. et

sic q̄stio manet p̄ ytraq̄ p̄ dubia. Ad q̄

stionē respondēt est b̄ni Tho. in iij. pre. q. j.

ar. ii. q̄ virginē maria cocepisse chim de sp̄u-

erto intelligit dupl. Uno mō p̄t hec p̄po-

sitio de: dic habitudinē p̄substantialitatē et

material^z causalitatē: vt dī cultell^z d̄ ferro

loquido ē d̄ principio substancialia materialis

et sic ad q̄stionē dī q̄ p̄ḡis maria nō cocepit

chim d̄ sp̄uerto. i. d̄ materia sp̄uertū: quia

sp̄uertus nō est materialis. imo cocepit d̄

sanguine suo: et de tali principio intelligitur

argumētū. Sed mō intelligit Mariam

cocepisse chim de spiritu sancto: p̄t ly de

dicit principio p̄substantiale effectuū: p̄t

consubstantialis referit ad vnu: et causalitatis

ad aliud nō potest referunt ad idex: ex

quo in christo conceptio sunt duo. s. diuis

nun suppositum et corporis. Spiritus san-

ctus respectu suppositi: habet co-substantia-

litate cum christo: quia sunt idem numero

et nature. Et respectu corporis: spiritus sanctus

habet causalitatem: sed non respectu sup-

positi christi: spiritus sanctus habet ratio-

nem cause: nec respectu corporis: spiritus

sancus habet co-substantialitatem: quia

corpus est materiale: spiritus sanctus non.

G. iij

In festo annunciationis Marie

Ideo virgo maria dicit chm concepisse
de spissitro effectu quantu ad corpus; et
no quantu ad suppositu dntu. Juxta ver
ba presumpta. Ecce tc.

Primo diuinialis benignitas.

Secundo humanialis virilitas.

Tertio virginalis humilitas.

Dico pmo tc. Diuinialis benignitas q
ostendit in h q deus amore nostri factus
sit h: qd est plus q si celo fiat plumbuz;
vel aux fiat lutum/ creator factus est crea
tura tc. Propter hoc oec pphie de hac ma
teria loquenter incipitur per ecce. Vbi Da
uid. Ecce em deus adiuuat me tc. ps. viij.
Nota. Adiuuat: d isto adiutorio nota pa
rabola d quodam magno rege: q. pmisit cul
torib vinee sue salariu sian solis oceasum
excoleret vinea/ alias nihil haberet tc. cu
aut esset hora vesperaz/ et haberet tantuz
facere quatu fecerat. videns h fili regis
intras cameru suam/ et afflumis habitu ru
stici. inuit eos ad excolendum tc. et sic habu
erunt salarium. Sic in posito tc. Declara
parabolā istā tc. Ecce quare dicit David
Ecce em deus adiuuat me. Ite Elsa. das
signū de ista incarnatione dic. incipies p ec
ce. Ecce virgo picipiet et pariet filiū/ et vo
cabit nomen eius Emanuel. Elsa. viij. No
ra. Pariet filiū: nō patrem/ nec sp̄mancētū
Quoniam h sit possibile declarat ista. Da
gis em fuit pueniens ut filius incarnationis
si attendim̄ fine incarnationis huius: q est
ut homines ferent filiū de p adoptionem.
Quocq aut receperit eu: dedit eis p̄tē
filios dei fieri. Joā. 1. Hanc rōnem ponit
Apls dicēs. Quos presciuit et pdestinat
ut cōformes fieri imaginis filii sui: ut sit
ipse p̄mogenit in multis fratrib. Ro. viij.
Nota. Voca nomē eius Emanuel: ema
nu. i. nobiscū. El. i. de. Fuit autē necesse ut
et d: alias nec seipz potuissalutare. Jo
vgo Maria inter alias ppheras istā ma
xime contemplabat et actualis legebatur. Lo
gitabat em intra se dicēs. O dñe et qualis
erit illa pgo: tc. Et rogabat dñi vi. Dñe
da mibi ḡam ut possum illā virginē vide
r: et illi bona ancilla esse: nec poterat de se
cogitare p̄f matinā būilicat. Et dū ista
cogitaret. Ecce angelus Gabriel dī. Ave
grā plena tc. Dignū autē fuit ut angelus
mitteret ad Mariā ad annuntiatiū exor

dū salutis humane. Sic ecōtra diabolus
iuit ad Euā in exo: dū p̄tētō humane.
Nota q in veteri testamēto legit: dū sepi
angelos militerib appariuisse: h cas nō salu
tasse: sic p̄tz de Agar. Gen. xv. 7. et de Sara
cui angel p̄misit filiū Gen. viij. Item de
vxore Danie. Iudic. xij. Sic ergo Sa
lutevit: ut innuerit ipsam esse p̄cipit salu
tis hūana. Dixit. g. Ave. i. sine ve murā
nomē eue: qd qd maledictōis fuit i Euā
in bisidicione cōuerit in maria. Haledi
ctōis qdē p̄ba sunt hec ē Euā. Multipli
cabo erūnas tuas et p̄cepit tuos in dolore
partes filios/ et sub viri p̄tēte cris. Et ipse
dn̄abat cui. Maria autē ab his erūna fuit
in p̄cipiēdo qd sine coruptō et sola fideō
cepit: qd in p̄cipiēdo qd sine dolore peperit.
Ite a viri p̄tēte exut q regina p̄tituit an
gelop. Quocū audierit turbata etnō est
turbata de angeli vltō: qd vt ait Hiero.
Assueta erat angelos videre: h in finone
eius tc. Hic sumat exēplū mulieres vt n̄
respōdeat viro salutari tc. Non sic se tur
bavit Euā de locutio serpētis/ nec cogit
tauit qd̄s esset ei interrogatio: qd̄s virit.
Cur p̄cepit vobis de tc. Sed statim ridit
et qndū discipula hōis fuerat: voluit cē
magistrā diaboli. Et ideo digne fuit dece
pta. Virgo ḡ prudētē turbavit de sen
tione angelis: cu tñ sciret angelū non posse
peccare. Et angel⁹ solans cā dixit. Ne ti
meas Maria tc. Tūc virgine q̄tata and
gelus explicauit ambasias: incipiat in
ecce dī. Ecce p̄cipies i vtero tc. vlo: regni
eius nō erit fūns. Ecce hic tota ambasias
ta qd̄s habet oco capitula/ et cōp̄bendunt
octo articulos fidei. Prūmū ecce concil. in
vtero tc. Rū. qd̄ prius in mente cōceptat
deū cōceptado illā pphera. Scdm capitulū.
Et paries filiū: ecce natuitas. Nota si
liū: nō sp̄mactm: nō patrē. Si dicas quō ē
possibile: cu tres personēs in una essentia:
Rū. p̄s tristudine de vno sole tc. Qui mis
tit radiū in mōz: qd̄ rad⁹ trāscē p̄ fenestrā
vitrea recipit colorem fenestre et nō substan
tia solis. nec calor tc. Fenestra clara est vir
go Maria. Ecclesia cātar. Quod Euā tri
stis abstulit: cu redid almo germine: int̄
trent i astra siebiles/ celi fenestra facia es
Tertiū capitulū. Vocabis nomē cu tñ

Bernio. XXXIII FOL III.

ecce passio. Iesus. i. saluator. saluator autem
fuit per passionem per quam saluari sumus. Grego.
Ab ille natus. prout nisi redimi puerum.
Nota dico nois quod fuit christus ab acus in. Ego autem in deo gaudet et exaltabo in deo
Iesum meo. Quartus. Hic erit magna? ecce
descendens ad inferos. Magnus fuit qui quis
gauis diabolus. Apoc. xx. Tertiū angelum
descendere de celo habet. clausum et ea. mag. in
ma sua. et ap. dca. f. an. et c. Et patres inde
educent: iuxta prophetā. Sacha. ut. Tu quod
in lingua testamētū tui emisisti vires
eos de lacu in quo non est aqua. Quintū. Et
filius altissimus vocabili: ecce resurrectio
quod ante passionem chris erat ratiōnalis et mor
talis: ne poterat vocari filius hominis: post
resurrectione debet vocari filius altissimi
tacitū: qui immortalis et impassibilis. Sexū.
Et dabit illi dominus deus sedem. David patr
tris eius. i. promissam David vel figurataz
spondentibus etatibus mudi: et ultima est de
psedē David. Dicit q. promissione dixit Esai
ad. Sup solū David: et super regnum eius
secedebit. Esai. it. Ecce ascensio: quod hunc eam
tributa David fuit alter: per excellētia alijs
regib; sic christus ascendens fuit post eum
ad plummationē seculi. Septuaginta. Octa
vium. Et regna eius sive glorie sive pene.
Non erit finis: ecce iudicium generale. Da
uid regnum tuum regnum omnium seculorum et
dominatio tua in omni generatio. i. salutem
de generatione. dānatorum. Et sic habet
benum p̄missū ecce huius ambasiam. ¶ Dicit
coſcētū et huius utilitas: per quod incar
natus est. Incarnatio enim est principiū oīs
credente: quod ista p̄missa est artūlū fū
de facile credunt. Jo. ch. 3. Creditis idem
et in me credite. Jo. xiiii. s. quantū ad bus
mātūtē. Ite ē p̄ncipiū oīs obedientiēcū
exemplū habemus in chris quod in nullo alto
possim⁹ h̄e nec in Abrahā nec in Moyse/
nec in alijs: quod oīs peccauerūt. Aug. De
sequendus non erat: quod videtur non poterat. vii
qui exhiberet: quod ab hoīe videref: et quem
hoīe sequeſt̄: id est hoc. Ite ē p̄ncipiū
oīs redēptiōis: quod in ista incarnatione
fuit depositū preciū nō redēptionis ī bur
la viteri virginis. Ite fuit p̄ncipiū nō
saluatiōis in celo: sicut de statu cuius vna
ps tanto plus exaltat: quāto magis altera
humiliat. Greg. Deus qui in filiū tui humili
litate facientē mundū erexitur et ceterum. Et hoc si
guiscat angelus: cuī dicitur fū ecce di. Ecce
Heliabēt cognata tua et ipsa cepit filium
in seuctute sua. Intelligēdo sp̄ualis Heli
abēt fū hebraicaz interpretationē est no
mē ex tribū nobis copositi. El. i. de. I. i.
meus. Sacerdot. i. septima. Heliabēt. dei
mei septima: et ista est natura humana: quod se
prima creatura est. Prima est terra. Secunda
est aqua. Tertia est aer. Quarta ignis. Qui
ra celū. Tercia agelū. Septima natura hu
mana: et hec semper fuit sterilis: quod non potu
it concipere meritū: per glā obtinēda vīcē in
senectutē. Nota lepte erates homis correh
spondentibus etatibus mudi: et ultima est de
crepitatis: et ista durat a chro vīcē ad finem
mudi: et in ista erat septima dei mei. i. na
tura humana concepit meritū: per gloria obtri
nenda per fidē spēm et charitatem. Jo. Esai.
xxvi. A facie tua domine cocepimus: et quod par
oīm creaturā. ps. Dixit dominus deo meo: i. es
de a dextris meis et ceterum. Septuaginta. Et regna
dum ego Maria interrogat dices. Quod
fiet istud et ceterum. quod virgo non dubitat de verbis
angelii: sed dubitavit quod illud possit fieri:
vīlūtē ducētē partēs: quo et modō du
bitauit nō de facto. Sic exponit Glo. xx
vii. q. iij. §. Sed querit. S. q. dicit Glo.
q. dubitauit melius dixisset: quod quivit de mō.
¶ Dico tertio et ceterum. virginis humilitas: cui de
tertiū ecce: intendendo ad ambasiam angelū
di. Ecce ancilla domini et ceterum. et non cocepit vīcē
fuit dictū ultimū verbū. s. tuū. Sic in glo
eratō hostie et ceterum. Dic practice. Ecce humi
litas: quod angelus vocauit ipsam mīrem dei: per
sequentes reginā celi et dominā angeloz: i
sed ipsa vocauit se ancillam. Recte fuit fi
gurata humilitas virginis per illam ancillā
mulierē Abigail: sed audita fama regis.
David qui eam volebat in uxori: ut esset
regina dicit. Ecce familia tua sit in ancillā
lam: ut lauet pedes seruorum domini mei
i. Reg. xxv. et ceterum. Abigail interpretat patris
mei exultatio. Ecce virgo que letificauit
patrem suum Adam tristem de peccato
hōiē sequeſt̄: id est hoc. Ite ē p̄ncipiū
oīs redēptiōis: quod in illis verbis dicitis a deo serpēti. Inimic⁹

B. v

In festo annuntiatiōis Marie

citas ponam inter te et mulierē tecum. Nota
Ut lauer pedes seruoz luoz; pedes signis
ficat finē mōdi in quā sumus nos. Nos sumus in
quos fines seculorū deuenerunt. I. Cor. x.
Qui cantat ecclia. Virgo singularis inter
oēs mitis nos culpis solutos mites fac et
castos. Dic exemplū de efficacia quā habet
salutatio virginis. Ave maria de illo mili-
te qui traxit religionē et nibil potuit adisse
re nisi Ave maria tecum. Deo grās. Amen.

In festo annuntiatiōis Ma- rie. Sermo xxxviii.

Ece concipi-

Hes in vtero. Lu. i. Potes in hoc
festo facere aliū sermonē videlicet
q̄ p̄ er rationes fuit cōueniens filiū dei
cāmē assūmere ut scripsi in dīcta p̄ma ad
uenit, venit tibi tecum. Itē aliū ser. vide i ser.
q̄dragētūlibus de articulis fidei. sermo
xvii. vbi agit de p̄mo articulo p̄tinentē ad
humanitatē chri. Itē potes facere intro-
ductionē bīmonis q̄r nō angeli sed homines
fuerū redempti q̄ filiū dei. vide supra tecum.
Hoc est solennit̄ festū q̄ sit in toto anno.
Ecclia em̄ sancra facit hodie cōmemora-
tionē de incarnatione filiū dei in vtero p̄gū
nali. q̄ fuit exordiū totius humanae salutis.
Et est materia specularia et deuota; sed ut
nobis sit utilis et sapientia plentemus glo-
riose p̄gini illud. Ave salutiferum; qd̄ bo-
die sibi angelus p̄ficiavit. Ave maria tecum.

Pro fundamento sermonis oīis theolo-
gicalis questio. Querel. Utrum virgo
Maria dicat mar dei. Arguit q̄ no. Nulla
em̄ mōster est mater alium nisi sibi natu-
ram quā ab ea accepit: sed deus non acce-
pit a virginē Maria natūrā diuinā: igis.
In oppositū deū natūrā est de virginē Ma-
ria: ut ait Paul⁹ ad Galas. iij. Dicitur deū
filiū suū natūrā de muliere tecum, et nō de alia
nisi de virginē maria: q̄ virginē maria dī mat-
ter dei, et sic q̄stio manet pro vtracq̄ parte
dubia. Ad q̄stionē r̄fendēciū est sibi Scotū
lūg. iij. lētē. di. iij. q. j. q̄ p̄go maria dicitur
mater dei: quod duplicitē pbatur.

P̄mo pbaf auctoritate
Scđo pbaf ratione

Primo pbaf auctoritate: ali. Damascē. c.

xyij. dei genitricē vere sanctaz p̄dicamus.
Luc. ii. Lōcipes in vtero et paries filiū.
Daḡister sen. iij. di. viij. sc̄ eti de eternū
veraciter fuit répus: et ceperit et natūrā ex p̄
gine. Lu. ii. Natus ē vobis hodie saluator
q̄ ē christus dñs in ciuitate Daud. Dī
sentē vbi sup̄. Illa em̄ caro quā dī vir-
gine sibi vntre dignat̄ est sine vito cōce-
pta: sine p̄ctō nata ē. Lu. i. Ideoq̄ et quod
nasceret ex te serm̄ vocabif. filius dei. Igis.
Scđo pbaf de s. Scđi. nota illa actio
libi p̄petebat q̄ mī debet: q̄ p̄go maria cō-
cepit et genuit deū. Igis alia rō. Tho. i. q.
xxxv. ar. iij. omne nōm̄ significans in con-
creto aliquā natūrā p̄ supponere. p̄q̄libz
hypostasi illi⁹ nature. Lu. iij. vno incar-
nationis sit facia in hypostasi: si deus suppo-
nere p̄t. p̄ hypostasi. habōte humānū natu-
rā et diuinā. et id q̄cqd̄ dīcunt diuinā natu-
rā et humānā: illi pericō p̄t attribui sue
sunt qd̄ p̄ ea supponere nōm̄ significans natu-
rā humānā. Concipi autē et nasci glōne at-
tribuit et hypostasi sibi illa natūrā in q̄cqd̄
cōcipit et nascit. Lu. iij. in ipso principio con-
cep̄tus fuerit natura humāna alijs p̄ a p̄o
na diuinā/cōlequens est q̄ vere possit dici
deū esse. ceptū et natūrā. dī p̄gine. Hec ille.
formaliter et ad argumētū dī: q̄r vna p̄b
na subtilit̄ i vtracq̄ natura: cōlicans sibi na-
ture ideom̄ maria sua. i. p̄petare: ut sicut iu-
dei dicunt et crucifixisse dñm̄ illeq̄ nō sibi dei
tacē. ita et p̄go cōducē pepit: Et sic dī ho-
minem creasse celos. ita dicimus dei na-
tūrā de p̄gīe: et p̄seq̄tū p̄go maria dī mater
di. **I**uxta p̄ba p̄assumpta. ecce tecum. **P**ro
cōplētō fīmois et declaratiōnē thematis
est notandum: q̄ inveniūt q̄nq̄s diuīse cō-
ptiones filiū dei. Declara p̄mo qd̄ est cō-
ptio et qd̄ ceptio. P̄t enim duplicitē accipit cō-
ceptio: sibi p̄pūliter et carnaliter. Spūhū
qđ: q̄ altqd̄ p̄ponit in anō vel intelligit.
vñ et vulgo dī. Hoc concepi in mente tecum.
Carnaliter vero dicitur: quādo mater cō-
cepit filium. Hoc p̄supposito. Nota q̄nq̄s
cōceptiones filiū dei.

Prima est ceptio diuinalis.
Scđa est cōceptio angelicalis.
Tertia est cōceptio humanalis.
Quarta est cōceptio scripturalis.
Quinta est ceptio maternalis.
Prima ergo cōceptio ē diuinalis. p̄